

KÁZÁNÍ

Základem kázání je závěrečný oddíl Evangelia podle Matouše, kapitola 28., kde od 16. do 20. verše čteme:

Jedenáct apoštolů se pak odebralo do Galileje, na horu, kterou jim Ježíš určil...

Milí bratři a milé sestry! Dnešní kázání je pro přehlednost rozděleno do pěti oddílů.

I. Ježíš řekl: Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky.

Komu je tato výzva určena? Farářům a teologům? Lidem zvláště k tomu obdarovaným? Vzhledem k tomu, že oněch jedenáct učedníků tvořilo tehdy celou církev, můžeme říci, že je určena všem křesťanům. Každý z nás má v té věci jiný úkol. Teologové pomáhají hledat formulace, lidé s darem slova mohou oslovit zástupy, spisovatele napsat knihu, hudebníci složit píseň a většina ostatních je povolána, aby vydávala svědectví o Kristu ve svém bezprostředním okolí. Je to náš společný úkol a poslání, které jsme přijali spolu s darem víry.

Mnoho křesťanů má ovšem zábrany mluvit o tom, čemu věří. Zdá se jim, že víra je natolik soukromá a osobní věc, že se snad ani nehodí o ní mluvit. Nikdo přece na setkání nevykládá o tom, co je pro něj v životě nejdůležitější, o čem sní, co miluje atd. Jenže křesťanská

víra není naše osobní záliba ani soukromá útěcha, po které nikomu nic není.

Bůh chce, aby všichni lidé mohli být spaseni. A to se děje právě tím, že od nás uslyší o Kristu. Svědectví o Kristu je naplňováním Boží vůle. Jestliže jsme poznali Boží lásku a pomoc, nemůžeme si tu radost a naději nechat pro sebe! To bychom byli větší sobci, než kdybychom sami snědli celou tabulku čokolády. Copak nevidíme, kolik lidí dnes nemá pro co žít? Vymazáním duchovního rozměru života, k němuž došlo v minulých dobách, nastalo ve společnosti vakuum. Lidé se snaží tuto díru zaplnit kde čím. Přehánějí zábavu, cestují na konec světa, vrhají se do práce, střídají vztahy, hromadí majetek, věnují se adrenalinovým sportům, pěstují východní kultury, dají se vtáhnout do všelijakých sekt. To vše svědčí o tom, že mají žízeň po naplnění života. A my z vlastní zkušenosti víme, že ji neutiší a nenaplní nikdo jiný než Ježíš. Jestliže nám na tomto světě a lidech jen trochu záleží, nemůžeme mlčet.

II. Ježíš poslal kázat i ty, kteří pochybovali.

Učedníci, kteří se setkali se vzkříšeným Ježíšem, nebyli jen nadšení obdivovatelé. Někteří z nich měli v srdci pochybnosti a nejistotu. Přesto jsou i oni vysláni jako apoštolové do světa. To znamená, že pochybnosti není třeba skrývat. Není to ostuda ani něco zakázaného. S otázkami a nejistotou je třeba počítat a naučit se s ní žít a věřit.

Možná si klademe otázku, jak můžeme někoho získat pro Krista, když naše víra není dost silná. V našem srdci se mísí naděje i bezradnost, odhodlání i otázky, předsevzetí i úzkost. Zdálo by se, že s takovou nedokonalou vírou bude lepší se schovat, mlčet a neztrapňovat se. Tak jako nebudu učit matematiku, když nerozumím množinám, nebudu mluvit o víře, když je opatrná, poloviční a nehotová. Pak by ale o křesťanské víře nemohl mluvit nikdo! Ani učitel matematiky nezná všechno, co by vědět mohl a měl, a přece nás může mnohému naučit. Naše víra nikdy nebude dokonalá, úplná a bez pochybností. Svou povahou je víra vždycky něco nehotového. Je to směr cesty, ne dosažení jejího cíle. K tomu, aby člověk mohl svědčit, nemůže čekat, až jeho víra bude bez všech pochybností. Jestliže nám na někom záleží, chceme se s ním podělit o to nejlepší, co známe. Pán Ježíš řekl, že k tomu, aby

se pohnula hora, stačí víra tak malá a křehká jako zrnko hořčičné. Právě lidé, kteří všechno nevědí a mnohé teprve hledají, mohou být pro druhé inspirací, protože hledající si řeknou – vždyť on má stejné otázky jako já, a přece věří a modlí se. Může to tedy být cesta i pro mě! Příliš pevná a jasná víra možná imponuje, ale současně odrazuje. Mnohý to vzdá, protože si na takovou víru netroufá. Ale co když v zápalu boje víru ztratíme? Co když dostaneme tak těžké otázky, že si s nimi nebudeme vědět rady. Diskutovat o víře může být riziko. Existuje řada těžkých otázek (nezaviněné utrpení, války, katastrofy), s kterými si nebudeme vědět rady. Ale buďme v klidu. Na tyto otázky nezná jednoznačnou odpověď nikdo! Trápí se s nimi všichni, nejen křesťané. Mnoho věcí v tomto zmateném světě neumíme vysvětlit a není se za to třeba stydět. Máme však Boží slovo, jak se s těmito bolestnými věcmi vyrovnávat, jak je snášet, jak na ně reagovat. I když nevíme, proč lidé trpí a proč se nedaří zabránit válkám a neštěstím, víme, jak se v takových chvílích zachovat. Postavit se na stranu dobra. Mírnit utrpení, bránit slabé, obětovat se pro druhé.

Otevřenost, s kterou jsme ochotni naslouchat námitkám druhých a připustit si je, může naši víru výrazně prohloubit. Druzí nás přivedou na věci, které jsme neviděli, a rozšíří náš obzor. Jistota víry není v tom, že umím odpovědět na všechno, ale že se nebojím přemýšlet nad otázkou, na kterou neznám odpověď. Díky těmto rozhovorům naše víra roste a jde do hloubky. Víru je potřeba trénovat, namáhat a cvičit, jinak zakrní, usíná a mizí. Otázky, pochybnosti a námitky druhých nás nutí přemýšlet, hledat, modlit se, a to je právě to, co víra potřebuje. Při tom všem můžeme zůstat v klidu. Všechny otázky a námitky proti křesťanské víře již byly vysloveny a křesťanská víra se pod nimi nezhroutila. Není třeba se bát, že dostaneme otázku, která nám víru vezme. Se všemi námitkami se již víra vyrovnala. Mnohé ji zaskočily, ale nepřemohly. Se všemi otázkami a bolestmi tohoto světa křesťanská víra dovede žít. Na některé má odpověď, na některé ji hledá, na jiné jednoznačná odpověď v tuto chvíli neexistuje.

III. Ježíš řekl: Učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal.

Dnes se vyučování většinou chápe jako předávání informací. V Ježíšově době však učitel předával moudrost nejen slovy, ale i vlast-

ním příkladem. Žáci žili se svým mistrem, takže kromě slov vnímali i jeho způsob a styl života. Křesťanství musí být vidět na našem vlastním životě. Je třeba, aby lidé nejprve viděli naši pečlivost a poctivost v práci, naši pravdomluvnost, spolehlivost, trpělivost a laskavost ve vztazích. Když mluví apoštol Pavel o manželství křesťanky s nevěřícím mužem, říká: „Můžete je získat beze slov svým jednáním, až upozorují vaše čisté chování.“ Naše víra by se tedy měla nejprve projevit tím, že uděláme něco navíc, do čeho si jiným nechce. Nebo tím, že si přestaneme stále na něco stěžovat, budeme mít o druhé lidi upřímný zájem, vyslechneme jejich problémy a pokusíme se jim pomoci. Nejlepší misie je, když se nás lidé začnou sami od sebe ptát. Proč to či ono děláš nebo neděláš. Nejprve by měl křesťan svým životem vyvolat otázky. Teprve pak by na ně měl začít odpovídat. To neznamena, že bychom museli být bez chyb. I naše chyby svědčí o Kristu. Lépe řečeno, způsob jakým se k nim dovedeme přiznat, litovat jich a usilovat o nápravu. Křesťan nesvědčí o Kristu svou dokonalostí, ale svou upřímností.

Víra se však beze slov neobejde. Nezapomeňme, že Bůh zvolil slovo jako způsob, kterým se nám dávat poznat a kterým na nás působí. Bůh je nejčastěji přítomen v lidské řeči. Dobrý čin sám o sobě nestačí, protože nemusí být srozumitelný. Když mi někdo něco dává a pomáhá – musím vědět, proč to dělá. Jinak to mohu chápat všelijak. Může to být zističnost, hloupost či nějaké postranní úmysly. Mnozí se bojí, že až začnou o víře mluvit, nenajdou vhodná slova. A mají pravdu. O Bohu neumí mluvit nikdo. Víra je však oblast, kde nerozhodují vědomosti ani řečnické umění. Řeč o Kristu je přesvědčivá, pouze když je upřímná. Mnohdy je poctivé „nevím“ daleko cennější než silácké „vím“. Vyznání víry nepotřebuje zvláštní řeč ani vzdělání. Je srozumitelné každému. Málokdo z nás je básník, ale když máme někoho rádi, většinou mu to dovedeme nějak vyjádřit a on tomu porozumí. Kdo vírou jen trochu žije, najde i vhodná slova. Nejúčinnější je docela obyčejné a prosté svědectví o Boží pomoci a blízkosti, kterou jsme sami prožili. Písmo nás ujišťuje, že Duch Boží nás naučí, co a jak máme říci. Pozná to však pouze ten, kdo otevře ústa.

IV. Ježíš řekl: Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.

Někdy nám v hovorech o víře brání pocit marnosti. V duchu si říkáme: Tolikrát už jsem se jim snažil něco říci, ale nemá to cenu. Je to marné a zbytečné. Svědectví v rodině se nedaří. Práce ve sboru se zdá být ztrátová. Často zůstane jen jeden konfirmand z deseti. Ale i to je přece úspěch a milost. Ten jeden věrný konfirmand předá víru svým dětem a přátelům a sbor žije dál. Každé předání víry je zázrak. Nikdy to není samozřejmé. Je to jako štafetový běh. My začneme a po nás přijdou jiní a budou mít nač navázat. Boží zaslíbení říká: Mé slovo se ke mně nevrátí s prázdnou.

Evangelium není lidská nauka či ideologie, ale Boží moc, která mění lidské životy. Pavel píše do Tesaloniky: „Evangelium k vám nepřišlo pouze ve slovech, ale v moci Ducha svatého“ (1Te 1,5). Evangelium tedy působí nezávisle na nás. V rozhovorech není třeba dojít vnějšího a rychlého úspěchu! Nechtějme druhé přesvědčit za každou cenu. Nechtějme, aby uznali naši pravdu. Naším úkolem je nabídnout, pozvat, přivést – a pak nechat Boží slovo působit. Někdy lidé třeba až po létech řeknou, jak na ně nějaké kázání či rozhovor zapůsobil. A my o tom celou dobu neměli ani tušení. Nejsme to my, kdo se prosazuje. Nejsme placeni podle počtu obrácených duší. Předáváme něco, co má hodnotu samo o sobě. Evangelium má sílu klíčícího semene a ta se neztratí.

V. Ježíš řekl: Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi.

Náš text tímto slovem začíná, ale vědomě jsme jej nechali na konec. Ježíšova moc, v kterou věříme, nás osvobozuje od toho, abychom chtěli použít jakékoli nucení či nátlak. Když člověk ví, že víra je dar, který přichází z moci Boží, umožňuje mu to, aby ponechal druhým svobodu. Lidé, kteří hledají víru, nesmějí být pod tlakem. Pro řadu lidí už z principu platí, že v přímém rozhovoru a diskusi nikdy neustoupí a hájí za každou cenu svůj názor. Mají svou hrdost. Ale pak o tom doma v klidu přemýšlejí a leccos z našich argumentů vezmou vážně.

V jednom filmu je scéna se sebevrahem, který stál na okně vysoké budovy a policejní psycholog ho dlouho přemlouval. Byl výmluvný, ale vše bylo marné. Chlapec za žádnou cenu nechtěl slézt

z okna. Pak musel psycholog na chvíli odejít. A právě v té krátké chvíli, kdy byl bez dozoru, sebevrah seskočil s parapetu a rychle utíkal dolů po schodech, aby ho nikdo neviděl. Potřeboval tuto chvíli svobody, aby se mohl rozhodnout – sám za sebe. Lidé se brání uvěřit kvůli tomu, že je někdo přesvědčil. Skutečně věřit je možné jen z vlastní vůle. Potřebujeme se rozhodnout sami a bez nátlaku. Tuto svobodu je třeba každému dopřát. Je to důležité zejména pro děti věřících rodičů a pro všechny nevěřící, kteří mají za partnery křesťany. Právě tady méně znamená více. Místo aby křesťan naléhal nebo dokonce hrozil, má jiný nástroj, a tím je modlitba. Když se někdo stane křesťanem, většinou se zjistí, že se za něho někdo často celá léta modlil. Za lidi, které vedeme k víře, se musíme především modlit. Misijní neúspěchy nás mají vést k modlitbám! Někdy si myslíme, že to nemá smysl a lidé naše svědectví neberou vážně. Ale později často zjistíme, že pro řadu lidí bylo naše svědectví velmi důležité. Třeba až v posledních chvílích života najdou Boha – díky tomu, co někdy dávno slyšeli a nač mohou navázat. Upřímné svědectví o Kristu se nikdy neztratí. Právě proto nesmíme mlčet.

Amen

MODLITBA

Duchu svatý, otevři naše ústa a podepři naši vůli, abychom svým životem i slovem lidem připomínali Ježíše Krista.

Amen